

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

CAMPANIA DE CONȘTIENTIZARE ȘI SENSIBILIZARE

PENTRU RESPONSABILIZARE SOCIALĂ ȘI PROMOVARE INCLUZIUNE ACTIVĂ

Politici și proiecte de incluziune socială activă în domeniul educației

Suport infomational pentru evenimentul desfășurat online în data de 10 iunie 2020

Fii propriul tău șef!

Profită de oportunitate și vino alături de noi pentru un nou început

Titlul proiectului: "PROmotorii Firmei Tale (PROFIT) pentru Regiunea Centru" (ID: 104254) | Programul Operațional Capital Uman 2014-2020, Componenta 1 România Start Up Plus
Axa Prioritară Locuri de muncă pentru toți | Operațiunea: Creșterea ocupării prin susținerea întreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbană, Schema de ajutor de stat România Start-Up Plus

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

I. Politici educaționale și dezvoltare socială

La ora actuală, termenul de “politici educaționale” are un conținut bogat. Bogdan Voicu (2002, 567) observa că “eticheta de politică educațională este atașată unui spectru larg de problematici având în centrul său procesul educațional, cu accent pe problemele sale pedagogice și de finalitate socială”.

Analiza politicilor educaționale include două componente bine individualizate:

- analiza procesului educațional, cu accent pe aspectele sale de natură pedagogică;
- factorii sociali care afectează procesul educațional, impactul întregului design instituțional asociat educației asupra comportamentului educațional al populației, precum și modul de rezolvare a dilemelor principale cu care se confruntă sistemul decizional în educație.

Prin raportare la sfera strategiilor educaționale, Sorin Cristea (2003, 64) definea *politica educației* ca “ansamblul deciziilor strategice stabilite de organizații sociale angajate în *conducerea sistemului de învățământ* la nivel de *vîrf* (ministerul învățământului), *teritorial* (direcții/inspectorate școlare), *local* (unități școlare)”.

Același autor sublinia faptul că problema fundamentală pe care o implică orice politică a educației constă în optimizarea raportului dintre *direcțiile de dezvoltare* propuse sistemului și *resursele pedagogice* (informaționale, umane, didactico-materiale, financiare) existente într-un context social determinat spațio-temporar. Astfel privită, *politica educației* poate fi analizată din două perspective:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

1) ca *domeniu special al activității de conducere* a sistemului de învățământ, delimitată și orientată în sens strategic. Astfel privită, politica educației este activitatea de elaborare a deciziilor strategice incluse în documentele oficiale elaborate la diferite nivele, cum ar fi: legea învățământului; capitolele despre educație din programele de guvernare; statutul personalului didactic; regulamente ale organizațiilor școlare (pe trepte și tipuri de școlarizare); planuri de învățământ, programe școlare, proiecte de dezvoltare a învățământului (pe domenii, teritorii, zone, localități, unități școlare); planificări ale cadrelor didactice (anuale, semestriale etc.). Toate aceste tipuri de documente au în comun faptul că se referă la trei elemente corelate: “a) țeluri sau preferințe; b)

scopuri și mijloace; c) obiective de perspectivă sau direcții generale care servesc drept ghiduri pentru o acțiune cu rezultat imediat în cazuri specifice”.

2) ca *știință pedagogică (a educației)*, dezvoltată, în ultimele decenii, la nivel atât *interdisciplinar* (prin raporturile pedagogie – politologie), cât și *intradisciplinar* (în raport de: filozofia educației, sociologia educației, managementul educației, economia educației, planificarea educației). Din această perspectivă, *politica educației* are ca obiect de cercetare specific *analiza fundamentelor* (de ordin filozofic, economic, sociologic) care stau la baza *deciziilor strategice* asumate de factorii responsabili, implicați în elaborarea finalităților educației la nivelul sistemului (implicit și al procesului) de învățământ (Cristea, 2003, 63):

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

a) *Fundamentele filozofice ale deciziilor de politică a educației* țin de nivelul raporturilor dintre orientările valorice asumate și resursele pedagogice existente. Soluțiile corecte sunt cele care asigură rezolvarea *politică* a acestor raporturi dintr-o *perspectivă filozofică* optimă, de dublă natură: *axiologică* (cea care impune proiectarea finalităților la nivelul intereselor de maximă generalitate ale comunității educative) și *etică* (implică verificarea permanentă a gradului de valorificare a resurselor pedagogice existente, în contextul finalităților proiectate pe termen scurt, mediu, lung);

b) *Fundamentele economice ale deciziilor de politică a educației* sunt plasate la nivelul

funcțiilor de conducere managerială (organizare-planificare, coordonare metodică, reglare-autoreglare) a sistemului de învățământ, fiind expresia unei *planificări calitative* a educației, tip de planificare care pune accent pe valorificarea optimă a investițiilor în educație, în contextul optimizării raportului dintre obiectivele propuse și rezultatele obținute;

c) *Fundamentele sociologice ale deciziilor de politică a educației* sînt plasate la nivelul proiectelor de schimbare globală a sistemelor de învățământ prin reformele școlare. Ca soluții strategice, reformele vizează optimizarea raporturilor dintre cerințele sociale și calitatea învățământului.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

În ceea ce privește **relația între educație și dezvoltarea socială**, Adrian Hastos (2007, 198-202) arăta că școala poate fi un instrument de reducere a inegalităților structurale, de capacitate a cetățeniei active, de suport pentru integrare pe piața muncii și chiar o instituție de dezvoltare în sine:

Educația ca mijloc de reducere a inegalităților structurale.

Deși demersul anulării inegalităților de șanse prin educație pare mai degrabă unul utopic, în ultimele decenii au fost inițiate o serie de politici mai specific orientate spre asistarea grupurilor defavorizate, aflate în situației de realizare școlară precară.

În România, riscul major de abandon școlar este prezent la familiile nevoiașe și mai ales la băieții din mediul rural, copiii din familiile rome sau grupul celor cu nevoi speciale (Jigău, 2002 *apud* Hastos, 2007, 199). În cazul acestor grupuri-țintă, politicile educaționale trebuie îmbinate cu măsuri de natură socială.

Educația ca mijloc de capacitate a cetățeniei active

Persoana care este înzestrată cu resurse atitudinale și competențe în vederea rezolvării diferitelor probleme sociale prin acțiune colectivă și care este aptă să fie un “agent al schimbării” este considerat a fi un “cetățean activ”. Școlile pot fi eficiente în promovarea atitudinilor

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

și competențelor civice, cu condiția ca acestea să nu fie “doar un context neutru de familiarizare cu discursul civic, ci chiar locul de practicare a ideologiilor inclusive, democratice și participative. Din acest punct de vedere, crearea unui climat democratic în școală prin implicarea elevilor în procesul educațional la nivelul unității de învățământ sau al clasei este importantă, laolaltă cu exersarea abilităților participative prin angajarea în diverse activități extracurriculare” (Hastos, 2007, 200).

Școala și integrarea pe piața muncii

De foarte multe ori, sărăcia și excluziunea socială au drept cauză și o poziție inadecvată pe piața muncii, cauzată de calificări insuficiente. Soluționarea acestei deficiențe poate fi făcută prin:

- dezvoltarea serviciilor de consiliere în carieră, cu activități elaborate în funcție de dezvoltarea economică preconizată a localității / regiunii;
- promovarea educației continue și a educației adulților, recalificarea fiind de multe ori singura soluție viabilă pentru cei aflați în șomajul de lungă durată.

Școala ca instituție de dezvoltare

Astfel abordată, școala apare ca o instituție capabilă să mobilizeze resursele comunităților pentru soluționarea unor probleme colective. Pentru ca această mobilizare să fie posibilă, este necesară prezența unui management școlar eficient și a unei orientări sistematice spre comunitatea de apartenență.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Potențialul de dezvoltare al instituției școlare este concretizat prin programe și proiecte de intervenție, preferabil încadrate în cadrul unei strategii de dezvoltare (școlară, comunitară, regională, națională).

Folosirea termenilor *proiect* și *program* a generat întotdeauna polemici, acești doi termeni fiind utilizați diferit în spațiul european (Cojocaru, 2004, 25):

-în spațiul francofon se preferă termenul de *proiect*, considerat a fi cel mai potrivit pentru a delimita întregul proces de planificare a unor acțiuni viitoare;

-în literatura anglo-saxonă primează termenul de *program*, care desemnează tot o planificare a activităților, dar cu conotații pragmatice.

În România termenul de *proiect* este de regulă utilizat pentru a desemna demersul intelectual de concepere și planificare a unei anumite intervenții sociale, iar termenul de *program* este adecvat atunci când se pune accentul pe modul practic de aplicare a proiectului (Cojocaru, 2004, 25).

II. Piața finanțatorilor proiectelor și programelor de intervenție din domeniul educației

Programele operaționale europene

În momentul redactării prezentului suport de curs (iunie 2020), piața finanțatorilor proiectelor și programelor de intervenție este într-o perioadă de evidentă stagnare (prin comparație cu anii precedenți)

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

și reorganizare, ca urmare a încheierii exercițiului bugetar european în anul în curs, pentru principalele programe operaționale de finanțare europeană. Practic, noile proceduri de administrare a fondurilor europene pentru exercițiul bugetar 2021-2027 sunt încă în etapa de definitivare, pentru toate programele operaționale europene.

Consultând **descrierea sistematică și oficială a programelor operaționale** (disponibilă pe siteul Ministerului Fondurilor Europene, la <http://mfe.gov.ro> se poate constata că în acest moment cvasitotalitatea programelor de acest tip sunt ori închise, ori acordă ultimele finanțări (de cele mai multe ori, datorită unei prelungiri a termenelor inițiale de lansare și depunere a cererilor de finanțare).

Granturi SEE și Norvegiene

În contrast cu programele operaționale europene, finanțările acordate în cadrul Mecanismul Financiar SEE de către trei state donatoare (Norvegia, Islanda și Liechtenstein) sunt în plină desfășurare – vz. siteul oficial al programului <http://www.eeagrants.ro>, administrat de Ministerul Fondurilor Europene.

De remarcat este faptul că **modul de administrare a acestor granturi este mai aproape de notele caracteristice ale DEVCOM** (vz. supra) decât multe programe operaționale europene, în primul rând prin promovarea activă a participării membrilor comunității. În general, acordarea unui grant la nivel local presupune ca o condiție *sine qua non* constituirea

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

și implicarea unui grup de inițiativă a cetățenilor, în toate etapele derulării proiectului.

Programe private de finanțare

Provenite din inițiative de responsabilitate socială ale companiilor (de exemplu, mult mediatizatul program “Țara lui Andrei”), din replicarea la noi a unor inițiative ONG de referință (cum ar fi Tech Soup Romania) sau din programe de finanțate ale organizații neguvernamentale autohtone sau cu activitate în România, finanțarea privată a proiectelor de intervenție comunitară este din ce în ce mai prezentă, dar cu o pondere

încă redusă la noi, în comparație cu țările cu o democrație (mai) avansată.

Explicațiile sunt multiple, începând de la modul în care e legiferată sponsorizarea în România (punând pe același plan fiscal, de exemplu, sponsorizarea unei echipe de fotbal cu cea a unui centru social pentru persoane cu dizabilități), spre deosebire de alte țări, unde susținerea dezvoltării comunitare prin sponsorizări este încurajată prin bonificații în impozitare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Programe de finanțare guvernamentale / locale

Acest tip de finanțare se manifestă mai ales sub forma fondurilor guvernamentale (Administrația Fondului pentru Mediu sau Fondul Cultural Național) și mai puțin prin programe de finanțare ale autorităților publice județene sau locale. Deși cadrul legislativ există de ceva ani, doar câteva județe au programe multianuale de acordare a fondurilor disponibile pentru proiecte DEVCOM (în domeniile cultural, sportiv sau servicii sociale) și doar în ultimii ani (în condițiile crizei economice) localitățile percep externalizarea serviciilor prin programe de finanțare ca o modalitate viabilă de acțiune.

Erasmus+

Program operațional de la 1 ianuarie 2014, în urma aprobării Parlamentului European din 19.11.2013, **Erasmus+ reunește sub forma unui singur program cele șapte programe ale Comisiei Europene din domeniile învățământului și educației** care funcționau la acea dată (Învățare pe Tot Parcursul Vieții, Tineret în Acțiune, Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink și programul pentru cooperare cu țările industrializate). În exercițiul bugetar următor Erasmus+ își va păstra, în mod probabil aceeași structură.

Sunt disponibile deja **instrumente de facilitare a accesului la acest program**, de exemplu manual complet legat de softwareul prin care se pot administra

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

proiectele (<http://www.anpcdefp.ro/userfiles/Erasmus+%20URF%20manual.pdf>) sau o pagină creată pentru căutarea de potențiali parteneri (<https://www.facebook.com/groups/erasmusplus.partners/>), pagină din care am preluat următoarele echivalări ale termenilor utilizați în cadrul Erasmus+ cu programele de finanțare pe care acesta le înglobează în prezent:

- Erasmus+: **Comenius = Activities related to School Education**
- Erasmus+: **Erasmus = Activities related to Higher Education & targeting Programme Countries;**
- Erasmus+: **Erasmus Mundus = Activities in relation to the Joint Masters Degrees**
- Erasmus+: **Leonardo da Vinci = Activities related to**

Vocational Education and Training

- Erasmus+: **Grundtvig = Activities related to Adult Learning**
- Erasmus+: **Youth in Action = Activities related to Youth non-formal & informal Learning**
- Erasmus+: **Jean Monnet = Activities associated with the field of European Union studies**
- Erasmus+: **Sports = Activities related to the field of Sport**

Erasmus+ este programul cel mai ofertant pentru proiectele de intervenție în comunitate, fiind focalizat pe domeniul educației și adresându-se în mod direct profesioniștilor din acest domeniu.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

De aceea, am inclus în continuare **o succintă prezentare a programului Erasmus+**, alcătuită în baza consultării ghidului oficial (disponibil din februarie 2014, varianta în limba engleză) și a unei prezentări disponibile on-line (Calotă, 2013):

Programul Uniunii Europene pentru educație, formare profesională, tineret și sport 2014- 2020 ERASMUS + a înlocuit programele derulate până în 2013 în aceste domenii (care urmăreau 50 de obiective distincte, prin 60 de acțiuni diferite), cu **un singur program integrat care conține doar trei acțiuni cheie și două activități specifice** (Jean Monnet și Sport).

Caracteristici generale ale noului program:

- **Se mentine identitatea sectoarelor din programele anterioare**, prin utilizarea brandurilor: Erasmus, Comenius, Leonardo daVinci, Grundtvig si Tineret, **dar se incurajeaza proiectele transectoriale;**
- **Nu mai există candidaturi individuale**, doar instituționale;
- **Întreg procesul de candidare si selecție se face online;**
- **Toți candidații se vor înregistra în prealabil într-un registru unic la nivel european** (o singură dată, la prima candidatura); în urma înregistrării vor primi un cod unic de organizație, pe care-l vor utiliza in toti cei 7 ani;
- **Ca regulă generală, va exista un singur termen limită pe an la fiecare acțiune cheie, cu excepția proiectelor**

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

de tineret (ambele acțiuni cheie) care își păstrează trei termene limită pe an;

- **Cu foarte puține excepții se vor folosi următoarele tipuri de finanțare simplificată: lump-sum și baremuri de costuri unitare;**

- **În consecință, rapoartele finale nu trebuie să fie însoțite de facturi, chitanțe, alte documente financiare justificative;**

- **În schimb, toate proiectele trebuie să dovedească îndeplinirea obiectivelor și obținerea rezultatelor/ produselor/impactului la un nivel calitativ cel puțin satisfăcător;**

- **Calitatea, impactul produs în instituție/local (măsurat), transferabilitatea rezultatelor în afara**

parteneriatului constituie cerințele principale ale Comisiei de la proiectele finanțate în Erasmus+

- **Principiile co-finanțării și de non-profit se vor asigura implicit prin nivelul granturilor (deci nu se vor mai verifica prin documente)**

În ceea ce privește **componentele Erasmus+**, acestea pot fi clasificate în funcție de adresabilitatea lor ca fiind fie de ***o importanță majoră pentru cadrele didactice*** (primele două acțiuni cheie, descrise în continuare) ***sau mai puțin legate pentru activitatea curentă a acestora (Acțiunea cheie 3 – Sprijin pentru reforma politicilor și cele două activități specifice – Jean Monnet și Sport)***

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Acțiunea cheie 1: Proiecte de mobilitate

Se finanțează **mobilități ale profesioniștilor din sectoarele educație, formare și tineret** (profesori, alte tipuri de personal didactic, formatori, lucrători de tineret - în general persoane care lucrează într-o/ pentru o instituție / organizație cu scop educațional).

Acțiunea cheie 1 are următoarele caracteristici:

- Caracteristicile mobilităților sunt **în mare parte aceleași ca în programele valabile până în 2013;**
- Perioada de mobilitate poate dura **între 2 zile și 2 luni;**
- Mobilitatea poate lua forma unei **misiuni de predare/ formare la organizația parteneră, dezvoltare profesională prin participarea la un curs**

structurat, la job shadowing, plasament, ateliere de formare.

- **O organizație poate candida la un proiect de mobilitate pentru personalul propriu, sau poate fi liderul unui consorțiu** și candidează pentru a trimite în mobilitate personal din cadrul organizațiilor din consorțiu.

Principii de finanțare - Următoarele categorii de cheltuieli se vor finanța astfel:

- **transport- lumpsum** (pe categorii de distanță).
- **subzistență- lumpsum**, barem de costuri unitare (pe categorii de persoane și categorii de durată a mobilitatii);
- **costuri de organizare a mobilității- lumpsum** per capita

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

- *taxe de curs*-lumpsum
- *pregătire lingvistică* (în anumite condiții)-lumpsum
- *costuri pentru nevoi speciale*- costuri reale

Actiunea cheie 2: Cooperare pentru inovare și schimb de bune practici

Componente:

- *Parteneriate strategice transnaționale* - gestionate de Agenția Națională;
- *Alianțele pentru cunoaștere și Alianțele sectoriale* – gestionate de Agenția Europeană;
- *Proiecte pentru dezvoltarea capacității instituționale* (cu țările terțe) – gestionate de

Agenția Europeană;

Parteneriatele strategice transnaționale

- **Continuă actualele parteneriate multilaterale centralizate** (Comenius, Erasmus, Gruntvig, Leonardo da Vinci) **sau parteneriatele descentralizate.**
- **Permit o mare flexibilitate a tipului de parteneri implicați**, se încurajează abordările cross-sectoriale;
- **Finanțarea va fi simplificată**, utilizând în cea mai mare parte sume forfetare și baremuri de costuri unitare;
- **Durata va fi în general de 2-3 ani cu un minim de 6 luni** pentru proiectele de tineret

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

O varietate foarte mare de activități care pot fi realizate:

- **Dezvoltare, testare, adaptare și adoptare/ implementare a unor practici/metode inovatoare** în educație sau formarea profesională;
- **Facilitarea recunoașterii și certificării abilităților și competențelor dobândite în contexte formale, nonformale și informale** (referiri la EQF/NQF, ECTS, ECVET, Europass);
- Inițiative care dezvoltă **implicarea socială și spiritul antreprenorial**;
- Inițiative de **cooperare între autorități locale/ regionale pentru dezvoltarea sistemelor de educație, formare, tineret și integrarea lor în**

strategia de dezvoltare locală/regională.

- Crearea de **module de curs sau formare, programe de studiu sau curricula comune** (inclusiv pentru formarea lucrătorilor de tineret);
- **Crearea de metode și instrumente pentru îmbunătățirea managementului / leadership-ului** instituțiilor de educație/ formare, tineret, inclusiv prin peer-learning;
- **Programe intensive**;
- Realizarea de **anchete, studii, cercetări, analize comune pe o temă cheie din educație, formare sau tineret** (in legătura cu strategia EU 2020);
- **Cooperare între instituțiile de educație/formare și întreprinderi pentru adaptarea ofertei de formare**

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

- la piața muncii;
- **Mobilități ale personalului sau studenților/elevilor/tinerilor de scurtă sau de lungă durată** care contribuie direct la realizarea obiectivelor proiectului;
  - **Organizarea de conferințe naționale sau transnaționale** cu scopul de a disemina rezultatele/produsele către stakeholders din afara parteneriatului;

Principii de finanțare - Următoarele categorii de cheltuieli se vor finanța astfel:

- **managementul și implementarea proiectului** - lumpsum lunar, diferentiat coordonator/partener;

- **salarii/onorarii pentru producerea “rezultatelor intelectuale”**- costuri unitare / zi de lucru;
- **organizarea conferințelor de diseminare** – lumpsum -cost unitar pe participant (subzistență);
- **mobilități legate de obiectivele proiectului:** costuri unitare lumpsum pentru transport și subzistență (pe categorii de personal și pe tipuri de durată);
- **costuri excepționale** –subcontractări de servicii sau achiziții –costuri reale;
- **costuri pentru nevoi speciale** - costuri reale;
- **grantul va fi menținut sau diminuat la evaluarea raportului final**, în funcție de calitate, impact, transferabilitate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

BIBLIOGRAFIE:

Agabrian, Mircea. (2006). *Școala, familia, comunitatea. Manual*. Iași: Institutul European.

Alecu, Simona. (2009). *Dezvoltarea organizației școlare. Managementul proiectelor*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Bârsănescu, Ștefan. (2003). *Politica culturii. Studiu de pedagogie*. Iași: Editura Polirom.

Boudon, R., Besnard, P., Cherkaoui, M. și Lécuyer (coord.). (1996). *Dicționar de sociologie Larousse*, București: Editura Univers Enciclopedic.

Calotă, Monica. (2013). *Programul Uniunii Europene pentru educație, formare profesională, tineret și sport 2014-2020 ERASMUS +* (Prezentare PowerPoint) <http://cngi.is.edu.ro/ftp/2013-2014/Erasmus/Erasmus+.pdf>

Cojocaru, Ștefan. (coord.) (2004). *Designul propunerilor de finanțare. Metodologie, modele de proiecte, comentarii*. Iași: Editura Lumen.

Comisia Europeană. (2003). *Manualul ciclului de proiect*. București: Blueprint International. http://www.ier.ro/documente/formare/Manual_PCM.pdf.

Comisia Europeană. (2005). *Metodologia managementului de proiect*. http://ogradanoastra.org/pdf/metodologia_managementului.pdf

Comisia Europeană. (2010). *Rezumatul național privind sistemele*

educaționale în Europa și reformele în curs: România. Sursa: http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/national_summary_sheets/047_RO_RO.pdf.

Commission of the European Communities. (2008). *Progress towards the Lisbon Objectives in Education and Training. Indicators and benchmarks*.

Consiliul Uniunii Europene. (2009). *Mesaje din partea Consiliului EJC (Educație, Tineret și Cultură) în domeniul educației ca o contribuție la discuția privind Strategia Lisabona post-2010*.

Consiliul Uniunii Europene. (2010). *Raport de activitate comun al Consiliului și al Comisiei privind punerea în aplicare a programului de lucru „Educație și formare profesională 2010”*.

Council of the European Union. (2009). *Council Conclusions on a strategic framework for European cooperation in education and training (“ET 2020”)*. Sursa:

Crișan, A. (coord.). (2000). *Educația și învățământul - orizont 2015*. București: Editura Corint.

Crișan, A. (coord.). (2003). *Reformă la firul ierbii*. București: Editura Humanitas Educațional.

Cristea, Sorin. (1998). *Dicționar de termeni pedagogici*, București: Editura

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Didactică și Pedagogică.

Cristea, Sorin. (2003). Politica educației. În *Didactica Pro...Revistă de teorie și practică educațională*. Nr. 1(17) / 2003, pp.64-65. Chișinău: Centrul Educațional „Pro Didactica”.

Dan, M. (2001). *Politici sociale*. Cluj-Napoca: Ed. Napoca Star.

Ecotop Oradea și Clubul Ecologic Transilvania. (2006). *Introducere în scrierea propunerilor de finanțare și managementul proiectelor*. http://www.greenagenda.org/img_upload/93e765c8739c6010c3a0a1197d1d5c54/Manual_scriere_proiecte.pdf

Ferréol, Gilles. (ed.) [1995] (1998). *Dicționar de sociologie*. Iași: Editura Polirom.

Gherguț, Alois și Ceobanu, Ciprian. (2009). *Elaborarea și managementul proiectelor în serviciile educaționale. Ghid practic*. Iași: Editura Polirom.

Gherguț, Alois. (2003). *Managementul serviciilor de asistență psihopedagogică și socială. Ghid practic*. Iași: Editura Polirom.

Hastos, Andrei. (2007). Educația ca instrument al dezvoltării sociale. În Cătălin Zamfir și Simona Stănescu. (coord). *Enciclopedia dezvoltării sociale*. (pp. 195-202). Iași: Editura Polirom

Hawtin, M., Hughes, G. și Percy-Smith, Janie (1998). *Community Profiling*.

Auditing social needs. Buckingham: Open University Press.

Iliescu, Victor și Gherghinescu, Oana. (2005). *Managementul proiectelor*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Ionescu, Ion I. (1997). *Sociologia școlii. Politici, Practici și actori ai educației școlare*. Iași: Editura Polirom.

Iosifescu, Ș. (2000). *Elemente de management strategic și proiectare*.

București: Editura Humanitas.

Iucu, Romică. (2004). *Formarea cadrelor didactice. Sisteme, politici, strategii*. București: Editura Humanitas Educațional.

Jaliu, Dragoș. (2007). *Managementul proiectelor – suport de curs*. București: Școala Națională de Studii Politice și Administrative. <http://www.scribd.com/doc/45778186/Suport-Curs-Proiecte>

Joița, E. (2000). *Managementul educațional. Profesorul manager*, Iași, Ed. Polirom

Jones, Linda J. (1994). *The Social Context of Health and Health Work*. London: Macmillan Press Ltd..

Labăr, A. V. (2008), Managementul proiectelor de cercetare pedagogică. În C.Cucos (coord.). *Psihopedagogie pentru examenle de definitivare și grade didactice*, pp.707-732. Iași : Editura Polirom.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Lausselet, Rosemarie. (2004). *Manualul autoevaluării. Ghid introductiv*. Berna: Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare. http://www.impact-see.org/download/SE_manual_RO.pdf

Lock D. (2000), *Management de proiect*, Editura CODECS, București.

Mihuț, L., Lauritzen, B. (1999). *Modele de politici sociale*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Miroiu, A. (coord). (1998). *Învățământul românesc astăzi. Studiu de diagnoză*. Iași: Editura Polirom.

Nakamura, H. (1997). *Orient și Occident: O istorie comparată a ideilor*. București: Editura Humanitas.

Niculescu, Rodica Mariana. (2000). *Formarea formatorilor*. București: Editura All Educational.

Organizația Națională "Cercetașii României". (2000). *Managementul proiectelor și scrierea cererilor de finanțare. Suport de curs pentru modulul "Proiecte" - formare lideri de unitate*. <http://www.scribd.com/doc/7096348/MANAGEMENTUL-PROIECTELOR>

Pascariu, Gabriela Carmen. (2006). *Politici europene. Suport de curs*. Iași: Universitatea „Al.I.Cuza”, Centrul de Studii Europene.

Pop, Luana Miruna (coord). (2002). *Dicționar de politici sociale*. București:

Editura Expert.

Pupovci, Dukagjin. (2004). Planificarea participativă de proiecte. Adaptare după U. Schiefer și R. Doebel. *MAPA-PROJECT – A practical Guide to Integrated Project Planning and Evaluation*. http://www.impact-see.org/download/PP_manual_RO.pdf

Sandu, Dumitru (coord). (2007). *Practica dezvoltării comunitare*. Iași: Editura Polirom.

Sandu, Dumitru. (2005). *Dezvoltare comunitară. Cercetare, practică, ideologie*. Iași: Editura Polirom.

Schaub, Horst și Zenke, Karl G. (2002). *Dicționar de pedagogie*. Iași: Editura Polirom.

Șerdean, Ioan. (2002). *Pedagogie. Compendiu*. București: Editura Fundației „România de Măine”.

Stănică, Viorel (2012). *Dezvoltare comunitară. Suport de curs*. http://www.apubb.ro/wp-content/uploads/2011/02/dezvoltare-comunitara-_master_suport-de-curs.pdf

Ștefănescu, Daniela Elena. (2005). *Managementul proiectelor europene. Note de curs*. București: Editura Fundației „România de Măine”.

Ungureanu, George și Mateoc-Sîrb Nicoleta. (2009). *Dezvoltare regională și*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

rurală. Iași: Tipo-Moldova.

Vlăsceanu, L. (coord.). (2002). *Școala la răsucruce. Schimbare și continuitate în curriculumul învățământului obligatoriu*. Iași: Editura Polirom.

Voicu, Bogdan. (2002). Politici educaționale. În Luana Miruna Pop (coord.). *Dicționar de politici sociale*. (pp. 567-584). București: Editura Expert.

Voiculescu F., Mircescu, M., Alecu, S. (2008). Managementul proiectelor de cercetare în științele educației. În D. Potolea (coord.). *Pregătirea psihopedagogică. Manual pentru definitivat și gradul didactic II*, pp.507-542.

Iași: Editura Polirom.

www.anpcdefp.ro

www.edu.ro - Site oficial al Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului

www.facebook.com/ErasmusPlusRO

www.facebook.com/groups/erasmusplus.partners/

www.facebook.com/pages/Erasmus-PLUS-Romania-2014-2020

www.finantare.ro

www.fonduri-structurale.ro

www.fonduri-ue.ro

www.responsabilitatesociala.ro

WYG International Ltd., Asistența tehnică a programului Phare TVET. (2007).

Ghid de elaborare a planurilor de acțiune / dezvoltare a școlii (PAS). Sursa: http://www.tvet.ro/Anexe/4.Anexe/01_GHID%20DE%20ELABORARE%20PAS.pdf

Zamfir, Cătălin și Stănescu, Simona (coord.). (2007). *Enciclopedia dezvoltării sociale*. Iași: Editura Polirom.

Zamfir, Elena și Zamfir, Cătălin (1998). *Politici sociale. România în context european*. București: Editura Alternative.

Zamfir, Elena, Preda M. (coord.) (2000). *Diagnoza problemelor sociale comunitare. Studii de caz*. București: Editura Expert.

Zani, Bruna, Palmonari, Augusto (coord.) [1996] (2003) *Manual de psihologia comunității*, Iași: Editura Polirom.

*** *Un instrument comun de autoevaluare a proiectelor educaționale europene din școală*, disponibil la adresa <http://www.anpcdefp.ro/userfiles/mice1.pdf>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Titlul proiectului
"PROmotorii Firmei Tale (PROFIT) pentru Regiunea Centru"
ID: 104254

Programul Operațional Capital Uman 2014-2020,
Componenta 1 România Start Up Plus

Axa Prioritară Locuri de muncă pentru toți,
Operațiunea: Creșterea ocupării prin susținerea
întreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbană,
Schema de ajutor de stat România Start-Up Plus

Implementat de Agenția de Dezvoltare Durabilă a Județului Brașov
în parteneriat cu Universitatea Spiru Haret.

Valoare totală a proiectului
8.722.301,38 lei

Durata proiectului
36 de luni

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul
Operațional Capital Uman 2014 -2020

Editorul materialului
Agenția de Dezvoltare Durabilă a Județului Brașov

Data publicării
Iunie 2020

"Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu
poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României!"

0268.47.05.05; 0268.47.05.06

www.profitantreprenor.ro

profitantreprenor

Denumirea proiectului: PROmotorii Firmei Tale (PROFIT) pentru Regiunea Centru ID: 104254 | Implementat de Agenția de Dezvoltare Durabilă Județului Brașov în parteneriat cu Universitatea Spiru Haret